

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 23 iunie 2010

privind ajutoarele fiscale acordate de Franța întreprinderilor de pescuit și Fondului pentru prevenirea riscurilor pescuitului [ajutor de stat C 24/08 (ex NN 38/07)]

[notificată cu numărul C(2010) 3938]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/569/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf ⁽¹⁾,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European ⁽²⁾, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile ⁽³⁾ în conformitate cu articolele menționate anterior,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

- (1) În cadrul investigării ajutoarelor acordate Fondului pentru prevenirea riscurilor pescuitului (denumit în continuare „FPRP”) și întreprinderilor de pescuit, care a condus la Decizia 2008/936/CE a Comisiei ⁽⁴⁾, Comisia a luat cunoștință de existența unui regim fiscal specific în favoarea FPRP și a membrilor săi.
- (2) Acest regim fiscal nu a fost investigat în cursul procedurii care a condus la decizia din 20 mai 2008 deoarece el constituia un element nou, necunoscut de Comisie în momentul inițierii procedurii oficiale de investigare ⁽⁵⁾.
- (3) Totuși, considerând că deținea elemente suficient de explicite permițându-i să constate existența unor ajutoare ilegale, Comisia a decis efectuarea unei investigații preliminare a acestor ajutoare fiscale ⁽⁶⁾. În urma

acestei analize, printr-o decizie adoptată de asemenea la 20 mai 2008 ⁽⁷⁾, ea a deschis procedura oficială de investigare a respectivelor ajutoare.

- (4) Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile în termen de o lună de la data publicării. Nu a fost primită nicio observație de la părțile terțe interesate.

- (5) Franța și-a transmis observațiile cu privire la deschiderea procedurii oficiale de investigare prin scrisoarea din 8 septembrie 2008.

- (6) De asemenea, prin scrisoarea din 29 noiembrie 2008 din cadrul procedurii de recuperare a ajutoarelor care au făcut obiectul Deciziei 2008/936/CE, Franța a comunicat informația conform căreia FPRP a fost desființat la 27 februarie 2008, iar soldul avansurilor primite din partea statului a fost rambursat.

2. DESCRIEREA AJUTOARELOR

- (7) Pentru o descriere amănunțită a modului de funcționare a FPRP și a acțiunilor sale, Comisia recomandă consultarea Deciziei 2008/936/CE.
- (8) Regimul fiscal specific în favoarea FPRP și a membrilor săi este descris în cele două scrisori ale ministerului francez responsabil cu bugetul, care au fost comunicate Comisiei ca urmare a publicării deschiderii procedurii de investigare care a condus la Decizia 2008/936/CE ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ De la 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE devin articolele 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). În ambele cazuri, dispozițiile sunt, în fond, identice. În scopul prezentei decizii, trimiterile la articolele 107 și 108 din TFUE se înțeleg, dacă este oportun, drept trimiteri la articolele 87 și 88 din Tratatul CE.

⁽²⁾ JO L 1, 3.1.1994, p. 3.

⁽³⁾ JO C 161, 25.8.2008, p. 19.

⁽⁴⁾ JO L 334, 12.12.2008, p. 62.

⁽⁵⁾ JO C 91, 19.4.2006, p. 30.

⁽⁶⁾ NN 38/07.

⁽⁷⁾ A se vedea nota de subsol 3.

⁽⁸⁾ Într-adevăr, cabinetul de avocați *Ménard, Quimbert et associés* din Nantes, acționând în calitate de Consiliu al FPRP, a atașat la o scrisoare transmisă Comisiei ca urmare a publicării deschiderii procedurii oficiale de investigare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, copia a două scrisori ale ministerului responsabil cu bugetul, care dezvăluiau existența unui regim fiscal specific în favoarea FPRP și a membrilor săi. Este vorba de o scrisoare a ministerului responsabil pentru buget și reformă bugetară, semnată de Alain Lambert și, respectiv, de o scrisoare a secretarului de stat pentru buget și reformă bugetară, semnată de Dominique Bussereau. Ambele scrisori sunt adresate domnului Merabet, președinte al FPRP.

- (9) Prima scrisoare, din 5 februarie 2004, se înscrie în contextul instituirii FPRP, al cărui proiect de statut a fost aprobat în cadrul adunării constitutive care a avut loc la 10 februarie 2004. Scrisoarea indică următoarele:
- „— fondul constituit sub forma unui sindicat profesional nu va fi supus impozitării întreprinderilor în ceea ce privește cotizațiile vărsate de pescarii proprietari și produsele financiare obținute din investiții de trezorerie;
- cotizațiile vărsate vor fi deductibile din rezultatul impozabil al pescarilor proprietari obținut în anul în care a avut loc vărsarea acestora. În mod excepțional, primele cotizații, vărsate cel târziu la 30 martie 2004, vor fi admise pentru a fi deduse din rezultatul înregistrat în anul 2003.”
- (10) Scrisoarea oferă, de asemenea, o indicație cu privire la sumele care ar putea face obiectul deducerii menționate: cotizația anuală a pescarilor proprietari membri, deductibilă din venitul impozabil, ar avea o valoare cuprinsă între 1 000 și 15 000 EUR.
- (11) A doua scrisoare, din 28 noiembrie 2004, se referă în special la deducerea din venituri a cotizațiilor vărsate de membri. Ea se situează în contextul unei modificări a acordului privind garanțiile încheiat între FPRP și membrii săi care să le permită membrilor să recupereze cotizațiile vărsate și neutilizate.
- (12) Scrisoarea indică următoarele:
- „— cotizațiile vărsate de aderenți în conformitate cu aplicarea noului acord vor fi deductibile, pentru anul în care a avut loc vărsarea lor, până la suma de 10 000 EUR anual per membru, această limită majorându-se cu 25 % din partea reprezentată de beneficiile cuprinse între 40 000 și 80 000 EUR;
- cotizațiile vărsate care depășesc limitele menționate în cadrul unui proiect privind garanțiile instituit de fond sunt deductibile integral din venitul impozabil al membrilor, înregistrat în anul în care a avut loc vărsământul.”
- (13) Scrisoarea precizează că „un bilanț al acestei experiențe” va fi realizat la sfârșitul anului 2006 și că „vor fi studiate eventualele adaptări necesare”. Prin urmare, nu este vorba de un regim fiscal acordat cu titlu permanent.
- (14) În același timp, cu toate că scrisoarea din 28 noiembrie 2004 prevede deducerea cotizațiilor din venitul impozabil în anul în care a avut loc vărsământul, nimic nu indică punerea sub semnul întrebării a deducerii cotizațiilor vărsate la începutul lui 2004 (până la sfârșitul lunii martie) aferente veniturilor înregistrate în 2003, prevăzută în scrisoarea din 5 februarie 2004.
- (15) Din cele două scrisori citate anterior rezultă că regimul fiscal acordat de Ministerul Finanțelor FPRP și membrilor săi cuprinde două aspecte:
- pe de o parte, scutirea FPRP de la plata impozitului pe profit;
- pe de altă parte, posibilitatea oferită membrilor FPRP de a deduce din veniturile lor impozabile contribuțiile la fond.
- ### 3. MOTIVELE INIȚIERII PROCEDURII FORMALE DE INVESTIGARE
- (16) Comisia a considerat că regimul fiscal acceptat de autoritățile franceze în favoarea FPRP și a membrilor acestuia trebuia analizat, ca și în cazul C 9/06, în optica regimului ajutoarelor de stat în funcție de avantajele pe care le oferea, pe de o parte, întreprinderilor de pescuit membre ale FPRP și, pe de altă parte, FPRP.
- #### 3.1. Existența ajutorului de stat
- ##### 3.1.1. Ajutorul de stat în favoarea FPRP
- (17) După cum s-a menționat în Decizia 2008/936/CE, FPRP trebuie considerat ca fiind o întreprindere, în sensul legislației UE privind concurența. Faptul că FPRP nu avea un scop lucrativ sau că era un sindicat nu are nicio implicație în acest sens.
- (18) Prin urmare, Comisia a considerat că regimul fiscal acordat FPRP de autoritățile franceze îi oferea acestuia un dublu avantaj în comparație cu ceilalți investitori privați care își desfășurau activitatea pe piețele la termen ale produselor petroliere:
- în primul rând, scutirea de la plata impozitului pe profit, descrisă la considerentul 9, de care beneficiază FPRP, reprezintă o diminuare a cheltuielilor care trebuie în mod normal suportate de întreprinderile din acest domeniu;
- în al doilea rând, avantajul fiscal acordat membrilor FPRP, oricare ar fi natura acestuia, constituie un stimul pentru a contribui la veniturile FPRP; el permite, astfel, FPRP să își mărească resursele financiare, în timp ce celelalte întreprinderi active în acest domeniu nu beneficiază de un astfel de mecanism.
- (19) În urma investigării sale preliminare, Comisia a considerat că avantajul vizat la considerentul 17 a fost acordat de stat și că el implica renunțarea la resursele statului.
- (20) De asemenea, FPRP a beneficiat, grație măsurilor fiscale vizate la considerentul 17, de un avantaj financiar în comparație cu celelalte întreprinderi care interveneau pe piețele la termen, fie în Franța, fie în alte state membre.

(21) În decizia de inițiere a procedurii formale de investigare, Comisia a indicat, de asemenea, că presupunea că temeiul juridic în baza căruia FPRP a putut beneficia de scutirea de la plata impozitului pe profit era constituit de articolul 206 alineatul 1bis din Codul general al impozitelor⁽⁹⁾, care permite acordarea de scutiri sindicatelor profesionale în anumite condiții. În aceste circumstanțe este posibil ca FPRP să fi beneficiat și de scutirea de la taxa profesională, după cum se prevede la articolul 1447 din codul citat anterior în favoarea organismelor care beneficiază de scutirea prevăzută la articolul 206 alineatul 1bis din același cod.

3.1.2. Ajutorul de stat în favoarea întreprinderilor de pescuit

(22) Avantajul financiar vizat la considerentul 17 a permis întreprinderilor de pescuit membre ale fondului să achiziționeze carburant la un tarif preferențial grație activității desfășurate de FPRP pe piețele la termen ale produselor petroliere.

(23) Posibilitatea acordată întreprinderilor de pescuit de a deduce din venituri cotizațiile la FPRP a avut ca efect diminuarea cheltuielilor care trebuiau suportate, în mod normal, din bugetul lor. Această posibilitate de deducere a fost hotărâtă de ministerul responsabil cu bugetul; de altfel, ea este imputabilă statului.

(24) Întreprinderile care au putut să aplice deducerea vizată la considerentul 22 au beneficiat de un avantaj financiar în comparație cu celelalte întreprinderi de pescuit din Uniune. Astfel, acest avantaj financiar a afectat schimburile dintre statele membre și a denaturat sau a riscat să denatureze concurența. Din această cauză, el reprezintă un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(25) În plus, având în vedere informațiile din „Regulamentul de procedură detaliat al Fondului pentru prevenirea riscurilor pescuitului”, document comunicat, la rândul său, în cadrul procedurii formale de investigare a ajutorului C 9/06, Comisia constatarea că atunci când cotizațiile la FPRP, stabilite pe bază declarativă în funcție de consumul estimat de carburant pentru anul următor, erau calculate pe o bază superioară consumului real, deducerea fiscală efectuată în favoarea proprietarului navei îi revenea acestuia în continuare în totalitate. Acest sistem părea să stimuleze proprietarii de nave să supraestimeze necesitățile în materie de acoperire cu singurul scop de a beneficia de deducerea fiscală.

(26) Pe baza respectivului document Comisia a constatat, de asemenea, că anumiți membri a căror activitate nu era legată de pescuit, dar care erau pregătiți să „ofere susținere morală sindicatului”, avuseseră la rândul lor posibilitatea de a beneficia de deducerea fiscală a contribuțiilor la FPRP, chiar dacă acestea nu erau destinate să acopere riscul garanției.

3.2. Compatibilitatea cu piața internă

(27) În ceea ce privește acest aspect, Comisia face trimitere la analiza elaborată în Decizia 2008/936/CE. Într-adevăr, Comisia a considerat că FPRP și întreprinderile de pescuit au beneficiat de ajutoare pentru funcționare și că nicio dispoziție din TFUE și niciun instrument adoptat de Comisie cu privire la ajutoarele de stat nu permite considerarea acestor ajutoare ca fiind compatibile cu piața internă.

(28) Prin urmare, Comisia a comunicat Franței că are îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea acestor măsuri de ajutor cu piața internă.

4. OBSERVAȚIILE FRANȚEI

4.1. Măsura fiscală în favoarea întreprinderilor de pescuit

(29) Franța consideră că măsurile fiscale în favoarea întreprinderilor de pescuit nu constituie ajutoare de stat, deoarece cotizațiile vărsate la FPRP de întreprinderile de pescuit fac parte din cheltuielile generale asociate desfășurării activității acestora. Or, în temeiul articolului 39 din Codul general al impozitelor aceste cheltuieli sunt deductibile din venitul impozabil. Prin urmare, deducerea acestor cheltuieli corespunde aplicării unei măsuri generale și nu constituie, astfel, un ajutor de stat.

(30) Franța recunoaște că scrisorile menționate la considerentul 7 nu conțineau nicio informație cu privire la regimul de restituire a cotizațiilor. Cu toate acestea, Franța precizează că aceasta nu înseamnă că respectiva restituire nu avea niciun impact fiscal. Într-adevăr, conform principiilor de drept comun legate de determinarea rezultatului impozabil, restituirea acestor cotizații întreprinderilor de pescuit membre ale FPRP reprezenta un produs supus impozitului pe profitul acestor întreprinderi. Franța mai precizează că, în cazul în care prețul carburantului a fost mai ridicat decât prețul maxim fixat în acordul privind garanțiile, compensația obținută de întreprinderile membre ale FPRP a reprezentat un profit impozabil. Prin urmare, întreprinderile membre nu aveau niciun interes să își supraestimeze necesitățile de consum, deoarece aceasta ar fi implicat o impozitare suplimentară.

(31) De asemenea, conform declarațiilor Franței, caracterul selectiv al măsurii de ajutor poate fi justificat prin natura și aspectele economice ale sistemului. Astfel, pot exista motive legitime care justifică un tratament diferențiat, în urma acestuia rezultând acordarea de avantaje. Franța nu furnizează însă niciun element care să permită justificarea în cazul de față a tratamentului diferențiat al întreprinderilor de pescuit.

⁽⁹⁾ Acesta poate fi consultat la adresa: <http://www.legifrance.gouv.fr/initRechCodeArticle.do>

4.2. Măsura fiscală în favoarea FPRP

- (32) Franța consideră că scutirea de la plata impozitului pe profit de care a beneficiat FPRP este justificată de caracterul său nelucrativ, precum și de natura sa de sindicat profesional.
- (33) Franța atrage atenția asupra conformității acestei scutiri cu legislația Uniunii Europene. Într-adevăr, scopul însuși al impozitului pe profit este impozitarea activităților cu caracter lucrativ. În temeiul acestui principiu, Franța reamintește că însăși Comisia consideră în Comunicarea privind aplicarea normelor cu privire la ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă a activităților economice⁽¹⁰⁾ (denumită în continuare „comunicarea privind impozitarea directă”) că scutirea întreprinderilor fără scop lucrativ de la plata impozitului pe profit se poate justifica prin natura sistemului fiscal.

5. EVALUARE

- (34) Evaluarea expusă în decizia de inițiere a procedurii trebuie revizuită și completată în lumina observațiilor comunicate de Franța la 8 septembrie și la 29 noiembrie 2008 (a se vedea considerentele 5 și 6).
- (35) Analiza este efectuată ținând cont de dublul scop al FPRP și anume, în primul rând, de a achiziționa opțiuni financiare pe piețele la termen ale petrolului sau ale produselor sale derivate și, în al doilea rând, de a vărsa întreprinderilor de pescuit membre suma reprezentând diferența dintre prețul mediu lunar de referință și „prețul maxim garantat” sau prețul de 30 de eurocenți per litru în funcție de perioadă.

5.1. Măsura fiscală în favoarea întreprinderilor de pescuit

- (36) Măsura fiscală respectivă constă în posibilitatea de a deduce din venitul impozabil cotizațiile vărsate FPRP de întreprinderea de pescuit.
- (37) Franța consideră că această deducere nu constituie un ajutor de stat pe motiv că aceste cotizații intră în categoria cheltuielilor generale ale întreprinderilor, sistemul fiscal francez prevăzând deducerea acestui tip de cheltuieli din venitul impozabil. Din acest motiv, ar fi vorba despre o aplicare a unei măsuri generale, această deducere neconstituind un ajutor de stat.
- (38) Comisia a constatat că, în temeiul articolului 39 din Codul general al impozitelor, cheltuielile generale sunt într-adevăr deductibile din profitul întreprinderii. Aceasta reprezintă o măsură generală care se aplică tuturor întreprinderilor, indiferent de domeniul lor de activitate. Această posibilitate de deducere ar face, deci, parte din categoria măsurilor fiscale aflate la dispoziția tuturor actorilor economici, vizate la punctul 13 din comunicarea privind impozitarea directă. În acest sens, o astfel de măsură care s-ar aplica în mod nediferențiat tuturor întreprinderilor și producătorilor nu ar fi un ajutor de stat.

(39) Franța susține că deductibilitatea cheltuielilor cu titlu de cheltuieli generale este determinată în funcție de scopul cheltuielilor. Dacă acestea au fost realizate în interesul întreprinderii, ele sunt în principiu deductibile. Astfel, cotizațiile vărsate organismelor profesionale (sindicate, camere de comerț, [...]) reprezintă prin definiție cheltuieli angajate în interesul desfășurării activității și sunt întotdeauna acceptate ca fiind deductibile din rezultatul impozabil. Deoarece FPRP este un sindicat profesional, deductibilitatea cotizațiilor se înscrie în acest context.

(40) Printre altele, Comisia a indicat la considerentul 20 din Decizia 2008/936/CE că „FPRP este așadar conceput ca o societate de asigurare mutuală care propune aderenților săi, contra cotizațiilor acestora, un anumit număr de prestații”.

(41) Or, cotizațiile la asigurare fac parte din cheltuielile suportate de întreprinderi pentru a se proteja împotriva diverselor riscuri. Riscul de fluctuație a cursului petrolului poate fi considerat ca fiind unul dintre aceste riscuri. Cheltuielile respective sunt direct legate de realizarea activității profesionale și nu contribuie la creșterea activelor întreprinderii; ele sunt, de asemenea, deductibile din venitul impozabil în calitate de cheltuieli generale. Se poate, deci, considera că, în temeiul articolului 39 din Codul general al impozitelor din Franța, cotizațiile la FPRP destinate prevenirii riscului de fluctuație a cursului petrolului sunt deductibile din rezultatul întreprinderii. În aceste condiții este într-adevăr vorba de aplicarea unei măsuri generale. Această posibilitate de deducere nu constituie, prin urmare, un ajutor de stat.

5.2. Măsura fiscală în favoarea FPRP

- (42) Comisia a constatat că FPRP a fost desființat la 27 februarie 2008. Dispozițiile fiscale în favoarea FPRP au luat sfârșit la aceeași dată.
- (43) Comisia relevă, de asemenea, că FPRP a încetat orice activitate economică în urma procedurii de lichidare. Activitățile și activele FPRP nu au fost transferate unei alte întreprinderi. În plus, fondurile de care FPRP ar mai fi putut beneficia la data desființării sale au fost returnate statului, prin intermediul OFIMER, un organism public finanțat de către stat.
- (44) Din aceste motive Comisia consideră că, și în cazul în care măsurile fiscale în favoarea FPRP ar fi constituit un avantaj pentru FPRP și o distorsionare a concurenței, o astfel de distorsionare a încetat în momentul în care FPRP și-a încetat activitatea, iar măsurile în favoarea sa au luat sfârșit. În aceste circumstanțe, o decizie prin care Comisia și-ar exprima opinia cu privire la existența unor astfel de ajutoare de stat și cu privire la eventuala lor compatibilitate cu piața internă nu ar avea niciun efect practic.
- (45) Prin urmare, procedura formală de investigare inițiată cu privire la FPRP în temeiul articolului 108 alineatul (2) din TFUE a devenit nefondată.

⁽¹⁰⁾ JO C 384, 10.12.1998, p. 3, punctul 25.

6. CONCLUZIE

(46) Pe baza analizei expuse în secțiunea 5.1, Comisia constată că avantajele fiscale aprobate în favoarea membrilor FPRP nu constituie un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(47) Pe baza argumentelor enunțate în secțiunea 5.2, Comisia constată că procedura împotriva FPRP este nefondată,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Măsurile fiscale aprobate de Franța în favoarea întreprinderilor de pescuit nu constituie ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

Articolul 2

Procedura formală de investigare deschisă în temeiul articolului 108 alineatul (2) din TFUE cu privire la măsurile fiscale în favoarea FPRP s-a încheiat.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles, 23 iunie 2010.

Pentru Comisie

Maria DAMANAKI

Membru al Comisiei
